

Epistemologia, Mètodes i Tècniques de Recerca

2015/2016

Codi: 43142

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313769 Antropologia: Recerca Avançada i Intervenció Social	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Jorge Grau Rebollo

Correu electrònic: Jordi.Grau@uab.cat

Equip docent

Aurora González Echevarria

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent extern a la UAB

Carles Feixa

William Jr. Christian

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

- Conèixer els debats epistemològics i metodològics avançats.
- Combinar diverses metodologies per a obtenir explicacions relacionals i interpretatives que permetin una comprensió profunda del nostre objecte d'estudi.
- Coneixement profund d'algunes de les tècniques de recollida i organització de dades relacionals.
- Aproximació bàsica a les tècniques audiovisuals per al seu ús en la recollida i anàlisi de dades.
- Saber fer servir els productes audiovisuals com a documents etnogràfics.
- Saber combinar tècniques quantitatives i qualitatives en les investigacions etnogràfiques específiques.

Competències

- Conèixer els desenvolupaments epistemològics i metodològics relatius a la recerca en antropologia i a la intervenció social en contextos de diversitat cultural.
- Conèixer i aplicar els dissenys teòrics i metodològics, les estratègies i les tècniques de recollida i anàlisi de dades específiques per a fer recerques flexibles i emergents en antropologia.
- Conèixer i aplicar els diversos procediments desenvolupats en antropologia per a fer comparacions transculturals.
- Elaborar interpretacions i explicacions relacionals que permetin comprendre contextos etnogràfics específics.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis

- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Relacionar de manera sistemàtica conceptes, teories i orientacions teòriques de la disciplina per a analitzar contextos etnogràfics específics.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
- Treballar en equip i generar sinergies en entorns de treball amb diverses persones que treballen de manera coordinada i col·laborativa.
- Utilitzar amb eficàcia les tecnologies de la informació i de la comunicació en la recollida, l'elaboració i la transmissió de coneixement.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els documents audiovisuals com a documents etnogràfics
2. Aplicar procediments crítics a la correcció d'esquemes interpretatius.
3. Combinar de forma original les idees, fruit de la possessió i comprensió dels coneixements adquirits, en treballs d'investigació d'antropologia i intervenció social.
4. Diferenciar els conceptes teòrics, els conceptes propis de la cultura de l'antropòleg i els conceptes propis de la cultura que s'estudia.
5. Diferenciar en la comparació de dues teories la comprensió dels continguts culturals subjacents i l'avaluació de l'adequació empírica.
6. Dur a terme de forma autònoma, amb la supervisió del professorat tutor, el procés de documentació, reflexió i anàlisi de dades i escriptura d'un treball d'investigació i/o intervenció en el context particular del treball de final de màster d'antropologia
7. Identificar elements rellevants en una entrevista, o en una observació etnogràfica particular, que permetin formular judicis i reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques en antropologia.
8. Identificar les formes de comparació transcultural utilitzades en la formulació i en el desenvolupament de les teories antropològiques.
9. Identificar les tècniques de recollida d'informació més adequades per a l'elaboració de relats i històries de vida i biografies per a la reconstrucció de fets i esdeveniments socials a partir de testimonis
10. Modificar i ampliar contextualitzadament les categories d'anàlisi i aplicar una lògica abductiva i contrastadora orientada teòricament
11. Realitzar treballs en equip que involucrin diferents persones que treballen de forma coordinada i col·laborativa en l'anàlisi d'estudis antropològics i en la recollida i anàlisi de dades etnogràfiques.
12. Reconèixer i fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació d'acord amb el context etnogràfic de recerca o d'intervenció triat.

Continguts

1. Orientacions metodològiques i epistemològiques en Antropologia.
 - 1.1. Eines per a cancel·lar l'oposició entre metodologies científiques i hermenèutiques.
 - 1.2. L'hermenèutica com a ontologia i com a metodologia. Els procediments d'interpretació.
 - 1.3. Les etnografies com a predicats d'estructura que integren relacions entre estructures socioculturals, processos i significats.
 - 1.4. Crítica epistemològica de les etnografies. Paral·lelismes i discrepàncies entre Fleck, Pike i Agar.
2. Històries de vida.
 - 2.1. El concepte d'Història de vida.
 - 2.2. La imaginació autobiogràfica.
 - 2.3. La construcció de la Història de vida.

3. Ús de la fotografia en Documentació Antropològica. Les imatges personals i familiars com a font etnogràfica i històrica.

3.1. Material fotogràfic multi-generacional.

3.2. Fotografies multi-generacionals. Imatges de presència i absència.

3.3. El que es veu i el que no a la fotografia.

3.4. El cicle vital d'una fotografia.

4. Antropologia Audiovisual.

4.1. L'Antropologia Audiovisual i el seu estudi: qüestions teòriques generals.

4.2. El text audiovisual. La inserció de productes audiovisuals en projectes de recerca.

4.3. Etnografia i documental.

4.4. L'àmbit de la ficció. Reflexos i refraccions.

4.5. Exemples d'investigacions que combinen documental etnogràfic, film de ficció i etnografia. Tecnologies audiovisuals per a la investigació antropològica: nous formats i suports.

Metodologia

- Classes magistrals/expositives.
- Lectura i anàlisi d'articles / informes d'interès.
- Presentació/exposició oral de treballs.
- Estudi personal.
- Tutories.
- Elaboració de treballs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals / expositives	56,25	2,25	1, 4, 5, 7, 8, 10, 12
Lectura i anàlisi d'articles / informes d'interès	25,5	1,02	7, 9
Tipus: Supervisades			
Presentació / exposició oral de treballs	26,25	1,05	1, 2, 11, 12
Tutories	30	1,2	6, 7
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs	38	1,52	2, 3, 11, 12
Estudi personal	49	1,96	4, 5, 8, 10

Avaluació

Assistència i participació activa a classe: 10-20%

Lliurament diinformes / treballs: 20-30%

Assaig individual: 50-60%

Per a poder ser avaluat/da, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80% de les sessions presencials de cada bloc i lliurar tots els treballs, informes i evidències avaluables requerits, així com l'assaig individual. La qualificació final del mòdul resultarà de la ponderació establerta per a cada una de les instàncies avaluables -assistència, avaluacions dels blocs i treball individual final-. La nota mínima és 5/10. Amb caràcter general, la no presentació de qualsevol d'aquestes evidències suposarà la qualificació de "No avaluable". En casos excepcionals, degudament justificats, la comisió del programa de màster podrà resoldre un procediment alternatiu d'avaluació.

La data de lliurament del treball d'avaluació per a aquest mòdul és el 29 de gener de 2016. (Qualsevol modificació es comunicaria oportunament a través del Campus Virtual).

Les característiques, estructura, format i altra informació rellevant de les evidències d'avaluació es comunicarà a través de l'espai del mòdul al Campus Virtual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig individual	50%	0	0	3, 9, 12
Assistència i participació activa a classe	20%	0	0	4, 5, 8, 10
Lliurament d'informes / treballs	30%	0	0	2, 3, 11, 12

Bibliografia

ABEL, T. (1947). The Nature and Use of Biograms. *American Journal of Sociology*, 53, 111-8.

AGAR, M. (1982) "Hacia un lenguaje etnográfico", en Reynoso, comp. 1992, *El surgimiento de La Antropología postmoderna*. Barcelona: Gedisa: 117-137.

AGAR, M. (2006) "An Ethnography by Other Name..." [149paragrahs] Forum Qualitative Sozialforschung/ Forum: Qualitative Research: 7(4), Art. 36, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0604367>

BÁN, Szófia; HEDVIG Turai (2010). *Exposed Memories: Family Pictures in Private and Collective Memory*. Budapest: International Association of Art Critics. Budapest: CEU Press.

BANKS, Marcus; RUBY, Jay (2011) "Introduction: Made to be seen. Historical Perspectives on Visual Anthropology". In M. Banks & J. Ruby (eds.) *Made to be seen. Historical Perspectives on the History of Visual Anthropology*. Chicago: Chicago University Press, pp. 1-18.

BECKER Howard. (2002) "Visual Evidence: A Seventh Man, the Specified Generalization, and the Work of the Reader". *Visual Studies*, 17 (1): 3-11. In: <http://home.earthlink.net/~hsbecker/articles/evidence.html>

BERTAUX, D. (1993). De la perspectiva de la historia de vida a la transformación de la práctica sociológica. In J. M. MARINAS, & C. SANTAMARÍA (Eds.). *La historia oral. Métodos y experiencias* (pp. 19-34). Madrid: Debate. PUJADAS, J. J. (1992). Elaboración de una historia de vida. *El método biográfico* (pp. 61-84). Madrid: CIS.

BOURDIEU, P. (1989). La ilusión biográfica. *Historia y Fuente Oral*, 2, 27-33.

BUXÓ Mª Jesus, DE MIGUEL Jesús M. (1999). *De la investigación audiovisual: Fotografía, cine, vídeo, televisión*. Barcelona: Proyecto*a Ediciones.

CLOT, Y. (1989). La otra ilusión biográfica. *Historia y Fuente Oral*, 2, 35-39.

CHRISTIAN Jr., William A. (2012) "Presence, Absence and the Supernatural in Postcard and Family Photographs, Europe 1895-1920" in *Divine Presence in Western Europe 1500-1960; Visions, Religious Images, and Photographs*. Budapest: Central European University Press, pp. 97-231.

- EDWARDS, Elizabeth. (1999) "Photographs as Objects of Memories." In M. KWINT, C. BREWARD and J. AYNLEY, *Material Memories; Design and Evocation*. Oxford: Berg, 1999, pp. 221-236
- FEIXA, C. (2006). La imaginación autobiográfica, *Periferia*, 5.
- FLECK, L.(1986 [1935]). *La génesis y el desarrollo de un hecho científico. Introducción a la teoría del estilo de pensamiento y del colectivo de pensamiento*. Madrid: Alianza Editorial
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2014). "Estilos de pensamiento y adecuación etnográfica. Las epistemologías de Pike, Fleck y Agar", en M. Cátedra y M. J. Devillard (eds). *Saberes culturales. Homenaje a Jose Luis Garcia*, Barcelona, Bellaterra: 297-318.
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2009). *La dicotomía emic/etic. Historia de una confusión*. Barcelona: Anthropos.
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2003), "La concepción estructural de las teorías", "Las etnografías como predicados de estructura" y "La crítica no empírica de conceptos)", en *Crítica de la singularidad cultural*, Barcelona/ México, Anthropos y Universidad Autónoma Metropolitana,: 426-430, 446-455, 465-472.
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2006). "Del utillaje conceptual de la antropología: los usos del término "inductivismo" y los usos del término "hermeneútica". Dos propuestas de clarificación", *Revista de Antropología Social*, Universidad Complutense de Madrid, 15, 2006: 327-372.
- GRAU REBOLLO, J. (2012) "Antropología Audiovisual. Reflexiones teóricas", *Alteridades*. 43: 155-169. UAM, Mexico D.F.
- GRAU REBOLLO, J. (2005) "Antropología, cine y refracción: Los textos fílmicos como documentos etnográficos", en *Gazeta de Antropología*. 21. Publicación electrónica: [Http://www.ugr.es/~pwlac/Welcome.html](http://www.ugr.es/~pwlac/Welcome.html). ISSN 0214-7564. Texto 21-03
- GRIMSHAW, Anna; RAVETZ, Amanda. (Eds.) (2005). *Visualizing Anthropology*. Bristol: Intellect Books
- KESSELS, Erik (2001). *In almost every picture*. Amsterdam, Artimo/Gijs Stork.
- MACDOUGALL, David. (2011). "Anthropological Filmmaking: An empirical Art". In Margolis, Eric & Pauwels, Luc (Eds.) (2011) *The SAGE Handbook of Visual Research Methods*. London: SAGE, pp. 99-113.
- MARINAS, J. M., & SANTAMARÍA, C. (Eds.). (1993). *La historia oral*. Madrid: Debate.
- MILLER, Daniel, ed. (2001). *Home Possessions: Material Culture behind closed doors*. Oxford: Berg.
- NARANJO Juan (ed.) (2006). *Fotografía, antropología y colonialismo (1845-2006)*. Ed. Gustavo Gili, S.L., Barcelona, 2006 [introducción].
- ORTIZ GARCÍA, Carmen; SÁNCHEZ-CARRETERO, Cristina; CEA GUTIÉRREZ, Antonio (2005) *Maneras de Mirar: Lecturas antropológicas de la fotografía*. Madrid: CSIC.
- PIAULT, Marc Henry. (2002). *Antropología y cine*. Madrid: Cátedra.
- PIKE, K.L. (1971). *Language in Relation to a Unified Theory of the Structure of Human Behavior*. 2ª impresión de la 2ª edición revisada de 1967. La Haya, Mouton (1ª edición 1964, ediciones preliminares 1954-55-60).
- PINK, Sarah. (2007 [2001]). *Doing Visual Ethnography*. London: Sage.
- ROBINSON ACHUTTI Luiz Eduardo. (2004). *L'homme sur la photo; manuel de photoethnographie*. Paris : Téraèdre.
- SAN ROMÁN, T. (2009). "Sobre la investigación etnográfica", *Revista de Antropología Social*, 18. 235-260. "Comentario": 261-263, "Comentario al comentario": 265-266

THOMAS, W. I., & ZNANIECKI, F. ([1918-20] 1984). *The Polish Peasant in Europe and America*. New York: Dover.